

Деновите на Youtube е поставена шеснаесеттата епизода од документарната серија „АНТИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ НЕ БИЛЕ ГРЦИ“ (“THE ANCIENT MACEDONIANS WERE NOT GREEK”), чиј комплетен автор е Александар Донски. Серијата е во продукција на Lloyd Harrison Entertainment Group од Сиднеј, извршен продуцент на серијата е Џим Стефан, ко-продуцент е Горан Котев, а асоцијативен продуцент е Андрија Петревски, сите од Сиднеј. Текстот го читаат Бубе Донска и Стефо Нанцу. Во серијата ќе бидат претставени сведоштва од над педесет антички автори според кои античките Македонци не биле никакви „Грци“ како што тврди денешната грчка пропаганда. Авторот на серијата Александар Донски очекува оваа серија да ги разниша темелите на грчката историографија и пропаганда кога е во прашање античка Македонија.

Шеснаесеттата епизода е посветена на сведоштвата од античкиот историчар Херодијан. Херодијан (Herodian) се родил во Сирија некаде околу 170 година. Се смета дека имал грчко потекло. Из-вес-но време живеел во Рим, но немал некоја јав-на функција. Сепак, напишал впечатливо историско де-ло во осум книги посветено на историјата на Рим, кое го опфа-ќало периодот од 180 година (по смртта на им-пе-ра-торот Марко Аврелиј) до 238 година. Заради тоа се смета дека Херодијан починал околу 240 година.

Што се однесува до пишувањето на Херодијан од аспект на темата што овде ја

разгледуваме, ќе кажеме дека и овој антички автор Македонците многу јасно ги тре-тирал како одделен народ во однос на Грците. И тоа сосема прецизно го потенцирал. Ќе наведеме неколку примери.

Во Првата книга (поглавие 3) Херодијан ја спомнува македонската династија Птолеми која владеела со Египет. Притоа за кралот Птолемеј пишува:

„Птолемеј, наспроти законите на Македонците и на Грците, отишол толку далеку што се оженил со сопствената сестра.“ (Herodian: "History of the Roman Empire", 1961, Book 1, Chapter 3).

Всушност Птолемиите влегувале само во формални (а не во реални) бракови со своите сестри во склад со египетската традиција. Она што е интересно во оваа реченица од Херодијан е тоа што тој сосема јасно ги издвоил Македонците од Грците при што потенцирал дека тие си имале посебни закони. Се разбира дека овде станува збор за Македонците и Грците кои живееле во Египет. Ова сведоштво има уште поголема тежина затоа што Херодијан и самиот имал грчко потекло. Практично, тој како Грк, децидно ги издвоил Македонците од Грците, не само како посебен народ, туку и како култура (спомнувајќи нивни посебни „закони“).

Во продолжените на претходната реченица, Херодијан, критикувајќи и други цареви за нивните чудни навики, го спомнува и македонскиот цар Антигон за кого вели:

„Антигон го имитирал Дионис во секој поглед. Тој дури и носел венец од бршлен наместо македонска шапка или дијадема, а носел и тирс наместо жезол.“

Ова сведоштво е интересно заради тоа што во него Херодијан потсетува на специфичните елементи што ги носеле античко-македонските владетели (македонска шапка или дијадема и жезол), од кои, ете, Антигон отстапил заради својата опседнатост со богот на виното Дионис. Македонската шапка што овде е спомната всушност е познатата *каусија*. Тоа било шапка со широк обод која штитела од сонцето.

Во Третата книга (поглавие 2) Херодијан е уште подециден во истакнувањето на посебноста на Македонците во однос на Грците. Овде тој ги критикува Грците дека постојано се карале меѓу себе, си љубомореле едни на други и гледале да го уништат секого од нив што успевал во животот. Заради тоа тој вели дека Грците како народ пропаднале, па така, уништени од својата алчност и злоба, тие станале лесен плен за Македонците, а подоцна и за Римјаните. Овде читаме:

„Ова античка несреќа на Грците, тие постојано да се организираат во фракции едни против други во својата алчност да ги уништат оние кои се поуспешни од нив, ја доведе Грција до уништување. Нивните дамнешни кавги и внатрешни непријателства ги направија лесна жртва на Македонците и робови на Римјаните. Ова проклетство од љубомора и злоба стигна дури и до побогатите грчки градови од нашево време.“

Навистина ниту овде не е потребен некој посебен коментар. Херодијан овде јасно ги спомнува трите одделни народи: Македонци, Римјани и Грци, од кои последниве настрадале и биле потчинети прво од Македонците, а потоа и од Римјаните.

Во Четвртата книга посветена на римскиот император Каракала (188 - 217 год.) во осмото поглавие, Херодијан пишува дека овој римски император толку бил воодушевен од ликот и делото на Александар Велики Македонски, што самиот себе си се прогласил за „Втор Александар“. Овде читаме:

„Откако Каракала ги средил работите во своите гарнизони долж реката Дунав, заминал во Тракија на границата со Македонија и таму наеднаш станал Александар Велики. Почнало оживување на сеќавањата за овој Македонец на секаков можен начин. Тој наредил да бидат поставени статуи и сликани портрети на неговиот херој на јавни места во сите градови. Тој го исполнил и Капитол, како и останатите храмови, всушност целиот Рим, со статуи и сликани портрети, кои била така дизајнирани што сугерирале дека тој е вториот Александар... Самиот Каракала почнал да носи македонска облека, посебно шапка за сонце и кратки чизми. Тој собрал млади момчиња во единица што ја нарекол Македонска фаланга, а неговите офицери носеле имиња на александровите генерали.“

Ова, без малку, неверојатно сведоштво од Херодијан е значајно по неколку основи. Како прво, тоа зборува за огромниот углед што го имал Александар Велики Македонски дури и среде некои Римјани на највисоки позиции. Да потсетиме дека Римјаните одвај успеале да ја освојат Македонија, па сепак тоа не им пречело на некои од подоцнежните

генерации да се восхитуваат на големиот македонски цар. Поната-му, Херодијан овде спомнува посеб-на „македонска облека“ во која Каракала се облекувал, а дава и други детаљи поврзани со облеку-вањето на Македонците (шапката *каусија* со широк обод за заштита од сонце, која веќе ја спомнавме, но и кратки чизми). Гледаме и дека Каракала нагло почнал да го вели-ча ликот на Александар дури откако дошол близу Маке-донија (која во негово време веќе над триипол векови^{АА} била под римска окупација). Ова значи дека во тоа време споменот за Александар Велики Македонски се уште бил многу силен среде Македонците, па преку нив бил прев-зе-мен и од Каракала.

Да заклучиме дека делото на античкиот грчки исто-ричар Херодијан претставува уште еден удар против денешната грчка пропаганда. Херодијан нед-вос-мислено ги третираше Македонците како посебен народ во однос на Грците, и тоа како народ со сопст-вена култура.

Шеснаесеттата епизода можете да ја погледнете на ликот:

<https://www.youtube.com/watch?v=gctdwM46voc&feature=youtu.be>

Останатите епизоди можете да ги погледнете на каналот на Јутуб:

https://www.youtube.com/channel/UCJnd4_NuUyQQZfbMqom64kQ

Повеќе детали околу финансирањето на овој проект можете да најдете на:^{АА} <https://www.gofundme.com/aleksandardonski>

Документарен филм со дел од дејноста на авторот Александар Донски можете да погледнете на:

<https://www.youtube.com/watch?v=5S26QOz71gU&t=1535s>

во составот од Шеснаесеттата Македонска историја и етнографија. Проф. д-р Драгомир Јаневски, хроничари и историчари,